

KNUT

Sjöfågelsjakt förr i världen

Först en upplysning om vad gamla protokoll omtalar om antalet fiskare skrivna på tre av östra skärgårdens öar 1750, nämligen: Stenshamn 20 fiskare, Ungskär 8 fiskare, Långören 4 fiskare.

I Sjöbergs berömda beskrivning av näringslivet vid 1700-talets slut står bland annat följande att läsa: "Stradbo-en fiskar i hafvet inom och utomskärs, skjuter sälar och hvarjehanda sjöfoglar som under vår och efterhöst besöka kusterna." Slut på citat. (Säljakten omnämnes i gamla skrifter - sälarna sågs ju då som talrika skadedjur, vilka vållade skada på fisket - och speciellt ute vid Utklippans bedrevs fordom stora säljakter.) Mynningsladdare har forskare belägg för såsom sjöfågelsjaktvapen bland annat omnämnda i en bouppteckning från 1756! Så har det berättats om hur gubbar på Sturkö sköt med flintläsgevär i början av 1800-talet och fick många sjöfåglar.

Nu skall jag emellertid nämna litet om sjöfågelsjakten till havs utanför östra skärgårdens öar - de senaste decennierna av 1800-talet bland annat:

Man vet med bestämdhet att de vapen som användes var utrangerade kronogevär, vilka uppborrats till hagegevärr! Dylika nämnda gevär kallades för "knektar". intressant är ju att höra vilka som sålde dylika utrangerade kronogevär till öborna bland andra. Det var de i

folkmun nämnda: Handlande "Lumpe-Svensson" och "Rosans bod" vid Fiskbron, Karlskrona fordom i tiden.

Blyhaglen - stöptes hemma förr - fanns till jakten i en hagelpung av läder, i ett stort kohorn-kruthorn-förvarades krutet, man tog så krutmåttet och slog upp krut till stora skott! Krutet slogs så i bösspipan - man hade så kasserat sillnät (bosmen, på öbornas språk) till förladdning, de stora laddningarna drevs ner i mynningsladdaren med en "laddestock" laddstake! Man satte en knallhatt=tändhatt på bössans dubb och sköt! Karftig rekyl! Med en knekt kunde de gott skjuta ner en fågel på långa håll! Det hette: "Knekten gick för långt!" Båtar vid jakten var förr vanligen 14-15 fots blekingsekor. Eftersom det var omständigt att ladda så brukade två män ut på jakt - en rodde, medan den andre laddade och sköt allt vad han hann! Men det fanns klipska gubbar förr! En sådan gubbe kunde äga 4-5 "knektar" vilka han alla laddade iland, bar ner dem i båten och for ensam ut och både rodde och sköt! Fåglarna yrade omkring gubben, han kunde ju då skjuta 4-5 skott i ganska snabb följd - och få många fåglar!

Knut Andersson

Fortsättning i nästa nummer av Mitt Karlskrona.